Naukowcy z Poznania, Torunia i Warszawy nagrodzeni przez Narodowe Centrum Nauki

Dr hab. Michał Bogdziewicz (UAM), dr hab. Piotr Wcisło (UMK) oraz dr hab. Karolina Safarzyńska (UW) otrzymali Nagrody Narodowego Centrum Nauki przyznawane najlepszym młodym naukowcom pracującym w Polsce.

Nazwiska laureatów NCN ogłosiło w środę podczas uroczystej gali w Galerii Sztuki Polskiej XIX wieku w Sukiennicach w Krakowie. Nagrody te zostały przyznane naukowcom po raz dziesiąty.

"Jeżeli się zobaczy, jakie osoby te nagrody do tej pory otrzymały, to w wielu przypadkach są to czołowi dziś polscy naukowcy, którzy często z ogromnymi sukcesami swoją karierę naukową dalej realizują. Tego też dzisiejszym laureatom szczególnie gorąco chcę życzyć; żeby ta nagroda była docenieniem ich dotychczasowych dużych osiągnieć, ale przede wszystkim przyczynkiem do dalszej, jeszcze większej kariery" – powiedział podczas gali dyrektor Narodowego Centrum Nauki prof. Zbigniew Błocki.

Nagrody NCN od 2013 roku są przyznawane wybitnym badaczkom i badaczom, którzy nie przekroczyli 40. roku życia i mają znaczące osiągnięcia naukowe w zakresie badań podstawowych, udokumentowane publikacjami afiliowanymi w polskich jednostkach naukowych.

"Żeby uzmysłowić sobie, jak duże jest to wyróżnienie, warto poznać mechanizm wyboru laureatów oraz znać teoretyczne szanse na uzyskanie tej nagrody" – zaznaczył przewodniczący Rady NCN prof. Jacek Kuźnicki.

Wyróżnienie jest przyznawane w trzech obszarach nauk: humanistycznych, społecznych i o sztuce, ścisłych i technicznych oraz o życiu. Jak podkreślił prof. Kuźnicki, obszarom nauk odpowiadają komisje, które wybierają po dwóch kandydatów z każdego z nich. Następnie kapituła nagrody NCN - złożona z członków Rady i Dyrektora NCN - analizuje wszystkich 6 kandydatur. Podstawowym kryterium oceny osiągnięć jest ich doskonałość naukowa i międzynarodowa rozpoznawalność.

"W wyniku bardzo trudnej i czasami bardzo ożywionej dyskusji wskazano z każdego obszaru laureatkę lub laureata. W tym roku zgłoszono 59 kandydatów, czyli teoretycznie szanse wynosiły 5 proc. Jest to najmniejsza wartość w stosunku do wskaźnika sukcesów grantów NCN. Tak że jest z czego się cieszyć i gratuluję wszystkim laureatom i laureatce, życząc, by był to jeden z wielu sukcesów w waszej karierze naukowej" – zwrócił się do badaczy przewodniczący Rady.

W dziedzinie nauk o życiu nagrodzony został ekolog dr hab. Michał Bogdziewicz, profesor Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, członek Akademii Młodych Uczonych PAN. Badacz z UAM zajmuje się ekologią lasów, biologią lat nasiennych, czyli takich, w których drzewa produkują wyjątkowo dużo nasion, i wpływem zmian klimatu na reprodukcję drzew.

"Wiemy, jak drzewa rosną i jak umierają, a bardzo mało o tym, jak się rodzą. Takie dane bardzo trudno zgromadzić" – przyznaje prof. Michał Bogdziewicz.

Naukowiec podkreśla, że ze względów logistycznych przez długi czas kwestią reprodukcji drzew w ekologii lasu nikt się nie zajmował, a monitoring rozpoczęto dopiero trzydzieści-czterdzieści lat temu. Prof. Bogdziewicz należy do pierwszego pokolenia naukowców, które tę lukę w ekologii lasu dotyczącą reprodukcji drzew wypełnia. Badacz jest autorem

kilkudziesięciu prac pokazujących złożoność procesów związanych z występowaniem lat nasiennych i wpływu na nie zmian klimatu. Do Nagrody NCN zgłosiło go aż pięciu naukowców.

"Za opracowanie nowej metody poszukiwania ciemnej materii wykorzystującej optyczne zegary atomowe oraz wykorzystanie ultradokładnej spektroskopii laserowej do testowania teorii kwantowej i poszukiwania nowej fizyki wychodzącej poza model standardowy" w kategorii nauki ścisłe i techniczne nagrodę otrzymał prof. Piotr Wcisło - fizyk, profesor na Uniwersytecie im. Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Badacz opracował nową, eksperymentalną metodę poszukiwania ciemnej materii przy użyciu ultradokładnej spektroskopii laserowej bazującej na technologii optycznych zegarów atomowych i zachęcił inne ośrodki na świecie, w których podobnie jak w Toruniu pracują optyczne zegary atomowe, do stworzenia sieci detektorów tego typu. W tak powstałym globalnym obserwatorium, wspólnie z partnerami ze Stanów Zjednoczonych, Francji i Japonii, przeprowadził już pierwsze obserwacje.

Natomiast dr hab. Karolina Safarzyńska, prof. UW pracująca na Wydziale Nauk Ekonomicznych, jest badaczką interdyscyplinarną i jedną z nielicznych osób w Polsce zajmujących się ekonomią złożoności, behawioralną i eksperymentalną oraz zmianami klimatycznymi. Nagrodę otrzymała za nowatorskie modele teoretyczne pozwalające na badanie wpływu ograniczonej racjonalności, różnorodności preferencji i interakcji społecznych na polityki klimatyczne.

Naukowczyni tworzy modele teoretyczne, które pozwalają na badanie kombinacji polityk: interwencji behawioralnych i polityk makroekonomicznych, aby skutecznie przeciwdziałać zmianom klimatycznym.

W tym roku kandydatów mogło zgłaszać ponad 650 osób. W gronie nominujących byli dotychczasowi laureaci wyróżnienia, byli członkowie Rady NCN i inni wybitni naukowcy. Napłynęło 70 zgłoszeń.

Serwis PAP - Nauka w Polsce jest patronem medialnym wydarzenia.

PAP - Nauka w Polsce, Julia Kalęba